Gemeente Raalte

-INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Resultaat algemene uitkering meicirculaire 2024
Zaaknummer	40968-2024
B&W vergadering	16 juli 2024
Portefeuillehouder	Dhr. A.H. (Alexander) Kreule
Behandelend ambtenaar	Chris ten Have telefoon 0622991121: , e-mail: chris.ten.have@raalte.nl

Kennis te nemen van
Het resultaat van de meicirculaire 2024

Inleiding
De meicirculaire informeert gemeenten over de stand van het gemeentefonds, de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar van het Rijk de informatie over het gemeentefonds: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. Deze meicirculaire is een uitwerking van de voorjaarsnota van het rijk opgesteld door het demissionaire kabinet. In deze informatienotitie informeren wij u over het resultaat van het gemeentefonds voor de jaren 2024-2028.

Inmiddels ligt er een hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet. De uitwerking van het hoofdlijnenakkoord en de gevolgen daarvan voor gemeenten worden op zijn vroegst gepubliceerd bij de miljoenennota en dan verwerkt in de septembercirculaire 2024 en zijn dus niet verwerkt in dit memo.

Kernboodschap
De algemene uitkering
De algemene uitkering is de grootste component in het gemeentefonds. Er is door het rijk een nieuwe financieringssystematiek ingevoerd voor de compensatie van loon-en prijsstijging en volumestijging. Afgelopen jaren zijn we gecompenseerd door het rijk volgens de trap-op-trap af systematiek. Wanneer rijksuitgaven stegen, groeide het gemeentefonds evenredig mee en andersom. Vanaf deze circulaire worden we gecompenseerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP), een indicator die de economische groei weergeeft. Het volumeaccres (compensatie voor meerkosten door toename van onder andere aantal inwoners, woningen, bedrijven) wordt bepaald op basis van het 8 jarig historisch gemiddelde BBP. De loon-en prijsontwikkeling wordt bepaald op basis van jaarlijkse ontwikkeling van het BBP. De invoering van de nieuwe financieringssystematiek is vervroegd van 2027 naar 2024, wat leidt tot een negatieve bijstelling van het accres. Via een incidentele compensatie wordt het nadelig effect in 2024 volledig en voor 2025 deels (circa 50%) gecompenseerd door het rijk.

Overige belangrijke punten uit de meicirculaire 2024 voor alle gemeenten zijn :

- Schrappen opschalingskorting vanaf 2026 (voordeel 675 miljoen), eenmalige korting in 2025 (nadeel 675 miljoen). Ondanks het schrappen van de opschalingskorting is het ravijn in 2026 voor gemeenten nog altijd € 2,4 miljard. Vertaald naar Raalte een ravijn van € 4,9 miljoen.

- Hogere afrekening BTW compensatiefonds 2023, voor gemeenten € 214 miljoen in 2024.
- Terugdraaien extra rijksbesparing jeugd voor 2025 van € 500 miljoen, hier was in onze begroting al rekening mee gehouden.

Zie bijlage 1 voor verdere toelichting.

Wat betekent dit voor Raalte

In onderstaand overzicht is het resultaat van de algemene uitkering voor de jaren 2024 – 2028 voor de gemeente Raalte weergegeven. Daarnaast is het totaal van de op te nemen onttrekkingen (stelposten) weergegeven.

Resultaat algemene uitkering 2024-2028 Bedragen in €/ afgerond op 1.000)					
	2024	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Stand algemene uitkering meicirculaire 2024	76.652.000	77.887.000	72.505.000	72.751.000	72.998.000
Stand algemene uitkering meicirculaire 2023	73.850.000	73.829.000	67.179.000	66.411.000	66.411.000
Resultaat meicirculaire voor aftrek stelposten	**2.802.000**	**4.058.000**	**5.326.000**	**6.340.000**	**6.587.000**
Stelpost BTW compensatiefonds (zie bijlage 1)	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Stelpost taakmutaties (zie bijlage 2)	1.033.000	1.542.000	534.000	494.000	269.000
Stelpost loon-, prijs- en volumeontwikkeling (zie bijlage 3)	0	3.459.000	3.459.000	3.659.000	3.859.000
Totaal op te nemen stelposten	**833.000**	**4.801.000**	**3.793.000**	**3.953.000**	**3.928.000**
Resultaat algemene uitkering na aftrek stelpost	**1.969.000**	**-743.000**	**1.533.000**	**2.387.000**	**2.659.000**

Uit dit overzicht blijkt dat de rijksinkomsten via de algemene uitkering voor aftrek van de stelposten toenemen met + € 2,80 miljoen in 2024 oplopend naar + € 6,59 miljoen in 2028. Dit is met name het gevolg van compensatie voor volume-, loon- en prijsontwikkelingen en het afschaffen van de opschalingskorting vanaf 2026.
Tegenover de extra middelen van het rijk staan uitgaven voor uit te voeren taken(taakmutaties) en om loon-, prijs en volumestijgingen op te kunnen vangen. Deze reserveren we via stelposten (zie voor toelichting bijlage 2 en 3). Daarnaast is de ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds met € 200.000 positief bijgesteld (zie toelichting bijlage 1). Na aftrek van de stelposten is het resultaat + € 1,97 miljoen in 2024, - € 0,74 miljoen in 2025 , + € 1,53 miljoen in 2026, + € 2,39 miljoen in 2027 en + € 2,66 miljoen in 2028.

Vervolg

- Het resultaat van de meicirculaire voor het jaar 2024 wordt bij de zomernota 2024 verder uitgewerkt en vertaald in de begroting 2024. Het resultaat 2025 en verder wordt verwerkt in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.
- Bij de zomernota 2024 is een actueel financieel beeld geschetst waarin de financiële positie 2024-2028 is geactualiseerd. Dit is inclusief de vertaling van deze meicirculaire 2024.
- In september 2024 wordt de septembercirculaire verwacht met daarin de vertaling van de plannen uit de Miljoenennota voor gemeenten. Afhankelijk van de snelheid van de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet worden de gevolgen hiervan vertaald in deze septembercirculaire danwel in latere circulaires van het rijk.

Communicatie

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de burgemeester
Rob Zuidema

Bijlage 1: Toelichting belangrijkst onderwerpen meicirculaire 2024
Bijlage 2 Overzicht stelposten taakmutaties
Bijlage 3: Overzicht stelposten loon, prijs en volumeontwikkelingen
Bijlage 4: Meicirculaire 2024

Bijlage 1 Toelichting belangrijkste onderwerpen meicirculaire 2024

- **Schrappen opschalingskorting vanaf 2026**

Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds. Destijds lagen er plannen vanuit het kabinet om gemeenten op te schalen naar 100.000+ gemeenten. Deze korting is toen opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschalingkosten zouden besparen. Met het schrappen van de opschalingskorting is de structurele uitname van € 675 miljoen teruggedraaid, voor Raalte een positieve bijstelling van structureel € 1,23 miljoen vanaf 2026.

- **Hogere afrekening BTW-compensatiefonds (BCF)**

Het BTW-compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2023 € 573 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties, waarvan in 2023 al een voorschot van €359 miljoen is uitbetaald. De definitieve afrekening BCF bedraagt hierdoor € 214 miljoen extra en wordt in 2024 toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor Raalte een voordeel van € 0,4 miljoen in 2024. De totale toevoeging over 2023 voor Raalte is € 1,06 miljoen.

In de begroting 2024 is een structurele inkomst BCF van € 0,3 miljoen begroot. In 2023 was de werkelijke inkomst BCF met € 1,06 miljoen aanzienlijk hoger. Gemiddeld over de afgelopen 6 jaar is de toevoeging € 0,53 miljoen per jaar geweest. Bij de zomernota 2024 wordt daarom voorgesteld om de nog te ontvangen post BCF met € 0,2 miljoen te verhogen naar € 0,5 miljoen structureel. Dit ligt ook in lijn met het de tot nu toe bestendige gedragslijn waarbij een stelpost van 50% van de werkelijke inkomst van het afgelopen jaar in de komende begroting wordt opgenomen.

- **Terugdraaien extra rijk besparing jeugd**

De extra geraamde besparing jeugd door het rijk van € 500 miljoen komt te vervallen, omdat de maatregelen die tot besparing moeten leiden nog niet zijn gerealiseerd. De wijziging verloopt budgetneutraal, omdat gemeenten in de begroting voor jeugdzorg rekening mochten houden met de voorgenomen besparing en een lagere raming van de uitgaven. Dit wordt voor 2025 nu teruggedraaid.

Bijlage 2 stelposten door taakmutaties

Stelpost voor taakmutaties (uit te voeren taken waarvoor rijk middelen beschikbaar stelt)					
Taakmutaties	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Uitvoeringskosten omgevingswet	215.000				
Verlaging caseload jeugdbescherming	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Dienstverlening aanpak armoede en schulden	48.000	38.000	38.000	38.000	38.000
Teruggave besparing jeugd (500 mln)		977.000			
Compensatie SW en nieuw beschut	623.000	444.000	413.000	380.000	155.000
Anti-discriminatievoorziening	5.000				
Overige taakmutaties (sept.cc 2023)	82.000	23.000	23.000	16.000	16.000
Totaal taakmutaties	**1.033.000**	**1.542.000**	**534.000**	**494.000**	**269.000**

Uitvoeringskosten omgevingswet
Er is in 2024 € 215.000 beschikbaar gesteld voor het behalen van de gestelde eisen in de Omgevingswet.

Verlaging caseload jeugdbescherming
Er is vanuit het rijk structureel € 60.000 beschikbaar gesteld ter compensatie van 50% van hogere kosten als gevolg van de invoering van een landelijk tarief voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. De overige € 60.000 komt voor rekening van de gemeente Raalte. Het hogere landelijk tarief is ingevoerd om de werkdruk te verlagen.

Dienstverlening aanpak armoede en schulden
Er is € 48.000 in 2024 en vanaf 2025 structureel € 38.000 beschikbaar gesteld om de dienstverlening op het gebied van armoede en schulden te verbeteren.

Teruggave rijks besparing jeugd
De geraamde rijksbesparing jeugd van € 500 miljoen in 2025 kan niet gerealiseerd worden en voor de gemeente Raalte wordt € 977.000 teruggestort in de algemene uitkering. In onze begroting is hier al rekening mee gehouden (nog te ontvangen post), aangezien de besparing een rijksverantwoordelijkheid is en niet voor rekening van de gemeente komt.

Compensatie SW en nieuw beschut
Er is in 2024 € 623.000 aflopend naar € 155.000 in 2028 structureel beschikbaar gesteld ter compensatie van de loon-en prijsontwikkeling 2024 en een eenmalige extra tegemoetkoming in 2024 vanwege de financiële uitdagingen rondom de infrastructuur van sociale ontwikkelbedrijven. Vanwege de natuurlijke uitstroom van SW medewerkers is de compensatie loon- en prijsontwikkeling SW aflopend.

Anti discriminatievoorziening
Er is in 2024 eenmalig € 5.000 beschikbaar gesteld om samen met anti-discriminatievoorzieningen meer aan preventie te kunnen doen.

Taakmutaties septembercirculaire 2023
Het betreffen taakmutaties voor bijzondere bijstand en vroegsignalering, uitbreiding vaccinatieprogramma, veilig wonen en toezicht energieprestaties gebouwen. Zie voor verdere toelichting de raadsinformatienotitie van de septembercirculaire 2023.

Bijlage 3: Stelposten loon-prijs ontwikkelingen (LPO) en volumeontwikkelingen

	2025	2026	2027	2028	Toelichting
Stelpost loonstijging 2025 gemeentepersoneel	1.075.000	1.075.000	1.075.000	1.075.000	CAO stijging 4,4% op een volume van € 24,45 miljoen
Stelpost LPO 2025 DOWR	220.000	220.000	220.000	220.000	Berekende stijging DOWR budget
Stelpost verbonden Partijen 2025	456.000	456.000	456.000	456.000	Stijging 2025 GGD, Veiligheidsregio, Sportbedrijf, Omgevingsdienst
Stelpost gesubsidieerde instellingen 2025	200.000	200.000	200.000	200.000	o.b.v. 4% lpo op een volume van € 5 miljoen
Stelpost prijsstijging 2025 excl sociaal	608.000	608.000	608.000	608.000	o.b.v. 2,5% op volume van € 24,3 miljoen
stelpost LPO 2025 sociaal domein	800.000	800.000	800.000	800.000	o.b.v. 4% lpo op een volume van € 20 miljoen
stelpost volumestijging (verhoging)	100.000	100.000	300.000	500.000	Ophoging stelpost om meerkosten agv volumestijging op te vangen
Totaal stelposten	**3.459.000**	**3.459.000**	**3.659.000**	**3.859.000**	